

Bilaga 9. Praktiska instruktioner för sedimentprovtagning

Vid provtagningen bör någon typ av rörformad provtagare med utbytbara rör av plexiglas eller polykarbonat (som är starkare) användas. Willner- eller Limnos-hämtare är lämpliga för sjöar medan det i kustområden eller i större sjöar, där sedimenten ibland är lerhaltiga, kan vara mer lämpligt med en tyngre rörformad provtagare såsom Niemistö.

Provtagaren sänks ned till provtagningsnivån och sjunker därefter ner i sedimenten av sin egen tyngd eller pressas ner med en stång (endast möjligt vid små vattendjup). Provets längd varierar beroende på sedimentets fasthet och provtagarens tyngd. En kolv sluter till ovan provet, vilket skapar ett undertryck som håller kvar provet vid upptagning. Provet dras upp med handkraft eller spel/vinsch. Då överdelen av hämtaren kommit upp ur vattnet säkras man sedimentproppen i röret genom att fästa en gummipropp i rörets botten. Detta moment utförs helst med nedre delen av hämtaren under vattenytan.

Ta därefter upp hämtaren och lossa röret och sätt sedan en gummipropp i överdelen av röret. Ta försiktigt bort eventuell större bottenfauna. Upptagna prov trycks ut ur provtagaren med hjälp av en pistong. Skiva upp proppen i intressanta skikt. Lösa prov störs lätt vid uttryckning varför frysning av hela provtagningscylindern kan vara ett bättre alternativ före skivning. Skikten skivas av med särskild utrustning av plast för att inte kontaminera sedimentet för förvaring i märkta burkar. Konsultera analysföretag om materialvalet på dessa burkar. Figur 1 -3 visar bilder från provtagning av sediment med en Willnerhämtare.

För mer information om vad som behöver noteras i fält och mätas i form av omgivningsparametrar samt förvaring av sediment efter provtagning, se undersökningstyperna ”*Sediment – basundersökning*” och ”*Metaller i sediment*”

Figur 1. Willnerhämtare

Figur 2. Willnerrör med sediment

Figur 3. Närbild av sedimentskiktare som används till skiktning av sediment